

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

„Dievas yra galybė - įsiveržia į gyvenimą ir viską pakeičia“

2011-11-01

ŽURNALAS: Kelionė su Bernardinai.lt

TEMA: Religija

AUTORIUS: Andrius Navickas ir Saulena Žiugždaitė

DATA: 2011-11

„Dievas yra galybė - įsiveržia į gyvenimą ir viską pakeičia“

Giedrius Saulytis

Siūlome pokalbį su Krikščionių bendrijos „Tikėjimo žodis“ vyresnioju pastoriumi dr. Giedriumi Saulyčiu. Susitikimas su Gyvuju Dievu tapo atsaku į jo jaunystės ieškojimus ir prasmės klausimų kėlimą. Pirmoji Giedriaus bendruomenė buvo sovietmečiu pogrindyje veikę rusakalbiai sekmininkai. Netrukus buvo įkurta „Tikėjimo žodžio“ bendruomenė ir jaunuolis po kurio laiko tapo jos ganytoju ir jau daugiau nei 20 metų neša šį atsakomybės kryžių.

„Buvome įsitikinę, kad tik tikėjimas gali atgaivinti iš okupacijos išsiveržusią Lietuvą, matėme žmonių dvasinį alkį ir entuziazmą, svajojome, kad atsigręžimas į Kristų suvienytų mus visus. Deja, po kurio laiko pajutome nesuprantamą priešišumą. Niekada negalvojau, kad būsiu paskelbtas „sektantu“. Tai skaudu, tačiau žinau, kad Dievo valios visada reikia paisyti labiau nei žmonių nuomonių“, - teigia pastorius Giedrius šiandien.

Pradėkime nuo svarbiausio - kaip Dievas ir Jo viltis atėjo į Jūsų gyvenimą?

Esu vilnietis, gimęs sovietmečiu paprastoje šeimoje. Augau be tėvo, tik su mama ir močiute. Šeimoje man niekas nepasakojo apie Jėzų ar krikščionybę. Mama buvo filologė ir man nuo mažens skiepijo meilę knygoms, už kurią esu jai labai dėkingas. Nors ji nebuvo tikinti, veikiau galėčiau ją vadinti agnostike, Dievo idėjai ji nebuvo priešiška. Pamenu, kai kartą mama parsinešė savilaidos būdu išleistą knygą

„Gyvenimas po gyvenimo“ ir abu perskaitę ją diskutavome, kad greičiausiai mirtis nėra visko pabaiga, tačiau kas po jos, niekas nežino.

Dar iki pilnametystės suvokiau, jog visiškai nepritampu prie leninizmo ideologijos paveiktos visuomenės, tačiau galimybės gyventi kitur nebuvo. Tapau tikru maištininku ir hipiu – dar mokykloje užsiauginau ilgus plaukus, barzdą. Dienų dienas leisdavau bohemiškoje kompanijoje, daugiausia anuometinėje Gorkio gatvėje įsikūrusioje kavinėje „Vaiva“. Vasarą keliaudavau po Kaukazą ir Vidurinę Aziją, kopdavau į kalnus.

Kuo toliau, tuo labiau mąščiau apie Dievą. Pirmą kartą su krikščioniškomis tiesomis mane supažindino bičiulis Gabrielius Lukošius, kuris, nors buvo baigęs Dailės institutą, tuo metu valkatavo, o duonai užsidirbdavo droždamas iš medžio, dekoruodamas šventorius ir bažnyčias. Kadangi pats ruošėsi kunigystei, periodiškai apsigyvendavo pas kunigus, apsistodavo nakvynei ir mano namuose. Jis visuomet po ranka turėjo Psalmyną ir mėgo iš jo skaityti kitiems. Man tuo metu imponavo Rericho mokymas, tad polemizuodami drauge praleisdavome ne vieną dieną. Nors tuo mūsų draugystės metu Gabrielius manęs dar neįtikino tapti krikščionimi, pakliuvęs į bėdą vienos kelionės į kalnus metu – išties buvau atsidūręs ties mirties slenksčiu – aš šaukiausi širdyje Dievo: „Jei Tu esi, išgelbėk“.

Tolimesnius įvykius tikriausiai galima pavadinti Dievo atsakymu į šią maldą. Grįžęs į Vilnių vėl sutikau Gabrielių ir paprašiau užėiti pasikalbėti. Tą vasarą jis kardinaliai atsigręžė į Dievą ir prisijungė prie sekmininkų bendruomenės. Sunku buvo patikėti, jog jis susirado pastovų darbą ir nuomojasi kambarį, nes tai iš esmės prieštaravo bastūniškai jo gyvenimo filosofijai. Ir elgėsi kaip visai kitas žmogus – anksčiau mėgdavo dominuoti, daugiau kalbėdavo, nei klausydavosi. Dabar, atėjęs į mano namus kartu su man nepažįstamu vyriškiu liudyti Kristų, santūriai leido kalbėti savo kolegai, kuris turėjo daugiau tikėjimo patirties. Pastarasis, kaip sužinojau – keturių vaikų tėvas, man padarė didelį įspūdį savo pasakojimu apie Dievo kūrinijos harmoniją ir tuo, kad stebėtinai išmanė Šventąjį Raštą. Jo veidas švytėjo džiaugsmu tarsi kūdikio.

Po šio apsilankymo 1985 metų rudenį Naujasis Testamentas tapo kasdiene mano duona. Skaitydavau jį po aštuonias valandas per dieną. Yra pasakų apie knygą, kurią reikia atrakinti specialiu raktu. Jaučiausi taip, tartum būčiau gavęs raktą į Naująjį Testamentą, kuriame rasdavau vis daugiau atsakymų į man rūpėjusius klausimus. Skaitant Bibliją mane užliedavo dar nepatirtas ramybės jausmas, vidinis džiaugsmas ir meilė. Jutau, kad artėja ir mano susitikimo su Kristumi valanda.

Vieną vakarą, skaitydamas Dievo Žodį, staiga pajutau, kad šalia atsistojo Asmuo, paslėptas mano žvilgsniui, bet gyvas ir realus sielai. Nebegalėjau paprasčiausiai skaityti, jaučiau, kad turiu kažkaip reaguoti į Jo artumą. Žinojau, kad geriausias atsakymas būtų malda. Tačiau melstis dar nemokėjau, nė karto savo gyvenime nebuvau bažnyčioje, neįsivaizdavau, kaip turėčiau Dievo akivaizdoje deramai elgtis. Visgi prisiverčiau atsiklaupyti ir tuomet pajutau, kaip rankos pačios pakilo į viršų, tokios lengvos, tarsi po jomis kažkas pagalves būtų padėjęs. Mintyse pradėjau kalbėtis su Kristumi. Staiga išvydau, kaip erdvė tarp manęs ir virtuvės lango, prieš kurią klūpėjau, prasiskyrė ir mane persmelkė be galo ryški šviesa. Parkritau ant žemės, jau garsiai tardamas pirmosios savo maldos žodžius: „Dieve, pasitrauk nuo manęs“.

Tai buvo Jūsų asmeninio susitikimo su Dievu ir atsivertimo akimirka?

Taip. Mano konversija buvo tikrai dramatiška. Bet nebūtinai taip turi nutikti visiems – kiekvieno susitikimas su Jėzumi unikalus ir nepakartojamas. Šis pirmasis Dievo išgyvenimas būna pats įsimintiniausias. Pavyzdžiui, Mozė patyrė labai daug didelių stebuklų, tačiau prieš mirtį jis pamini patį pirmąjį – kai Dievas jam apsireiškė degančiame krūme. Panašiai ir man tas pirmasis Šventosios Dvasios prisilietimas, ta Dievo ugnis, kuri mane palytėjo, man iki šiol yra pats didžiausias stebuklas.

Tik dar reikėtų paminėti atgailą. Kartą, atsivertęs 1 Petro laišką, perskaičiau: „Jūs mylite Jį, nors ir nesate Jo matę“ ir pradėjau raudoti. Širdis buvo pilna meilės Jėzui, tačiau sykiu pasidarė taip liūdna dėl visų savo nuodėmių ir neteisybių. Raudojau tikrai ne mažiau kaip porą valandų, tarsi išgyvendamas kaip atgailos ašaros mane apiplauna. Regėjau Jėzaus kančią ant kryžiaus už mano nuodėmes, jutau kaip stipriai jis mane myli ir taip norėjosi atsakyti Jam tuo pačiu.

Nuo tos akimirkos jau nebegalėjau gyventi be Kristaus. Apie savo išgyvenimus pasakojau visiems savo draugams. Vieni, klausydami manęs, taip pat patyrė Dievo artumą, kiti – pyko ir atsiribojo nuo manęs. Pavyzdžiui, vienas tuometinis bičiulis, su kuriuo dirbau dramos teatre ir kuris vartojo narkotikus, labai pasipiktino, kai jam pasakiau, jog kad Jėzus svaigina stipriau nei narkotikai. Tai, be abejonės, skambėjo kaip šventvagystė. Tačiau man rūpėjo, jog ir kiti patirtų, jog Jėzus Kristus nėra abstrakti idėja ar religinė dogma, bet gyvasis Viešpats. Jo galybė įsiveržia į gyvenimą ir viską pakeičia.

Kaip sugebėjote išbūti su ta Dievo artumo patirtimi ir kaip ją puoselėjote?

Asmeninei Kristaus patirčiai puoselėti ir gilinti reikia tikinčiųjų bendruomenės, ir idealu, jei ji myli ir gilina į Dievo žodį. Nors Kristų įtikėjau nepriklausydamas jokiai bažnyčiai, bet intuityviai glaudžiausi prie tų, kurie šiuo keliu jau pasuko anksčiau nei aš. Mane pakvietė prisijungti prie neregistruotos, tuo metu pagrindinės sekmininkų bažnyčios.

Kodėl prie būtent šios bendruomenės prisijungėte?

Kaip mes nepasirenkame šeimos, kurioje gimstame, taip nepasirenkame ir tikėjimo bendruomenės. Tai Apvaizdos dovana. Mano tikėjimo namiškiais tapo sovietmečiu į Lietuvą atvykę baltarusiai ir ukrainiečiai. Sekmininkų bendruomenėse (išskyrus Biržus, Kretingą ir dar gal kokį vakarų Lietuvos miestelį) pamaldos vykdavo tik rusų kalba. Julius Norvila – tas keturių vaikų tėvas, kurį pas mane atsivedė Gabrielius, buvo bene pirmasis jaunesnės kartos lietuvis toje bendruomenėje. Jis pasikvietė Kęstutį Tumasonį, tas – Jurą Grincevičių ir Gabrielių, o toliau šioje grandinėje buvau ir aš.

Pamenu, kai Katedros aikštėje laukėme autobuso važiuoti į bendruomenės susitikimą, manęs labai rimtai paklausė, ar nebijau, jei mane spardys, gal net į galvą. Esą toje bendruomenėje neretai pasirodo agresyvūs milicininkai. Tačiau man, dvidešimtmečiui jaunuoliui, galimybė nukentėti už tikėjimą atrodė dar patrauklesnė.

Ir iš tiesų vėliau ne kartą teko patirti milicijos patyčias. Pareigūnai į pamaldas atvažiuodavo reguliariai, bet nesimelsti, o naujų konvertitų surašyti. Pamenu, kaip

milicininkas, pasigedęs vieno ar kito nario, pašiepdamas garsiai svarstydamas, kaip negerai prarasti tikėjimą. Teko matyti ir tokį reginį, kai prie bendruomenės pastato sustojus milicijos mašinai kuris nors tikintysis neišlaiko ir pabėga.

Netrukus po to, kai į bažnyčios pamaldas atvažiavę milicininkai mane įtraukė į savo sąrašą, proftechnikume buvau svarstomas dėl neva išipainiojimo į sektos veiklą. Apie tai, beje, buvo sukurtas sensacingas straipsnis „Vakarinių naujienų“ laikraštyje, kurio žurnalistė piktinosi, kad religinės sektos įtraukia ir jaunus žmones. Prisimenu, kaip ta pati žurnalistė mokyklos direktoriaus kabinete mėgino atversti mane į ateizmą, esą mokausi labai gerai ir su tokia galva turėčiau eiti ne į religinių prietarų liūną, bet į komjaunimą.

Tačiau Jums turėjo iškilti tarnybos sovietinėje armijoje grėsmė?

Iškilo, tiesa, dar iki atsivertimo. Kvietimas į kariuomenę man skambėjo kaip mirties nuosprendis. Iš močiutės, kuri nukentėjo nuo sovietų valdžios, girdėjau daug nuoskaudų okupantų atžvilgiu, todėl visiškai nenorėjau tarnauti jų armijoje. Taip pat buvau įsitikinęs, jog sovietinė kariuomenė laužo, sugniuždo asmenybę, tad pasiryžau padaryti viską, kad ten nepatekčiau.

Teko vaidinti ir apsimetinėti ligoniu. Nebuvau vienintelis tokiu būdu mėginęs išsisukti iš armijos. Simuliavau psichinę ligą ir net teko du mėnesius psichiatrinėje ligoninėje iškęsti. Regis, aktorinių sugebėjimų ir mano eilėraščių, kuriuos siūsdavau skyriaus vedėjai, pakako – ne tik buvau atleistas nuo karinės tarnybos, bet apskritai išbrauktas iš šauktinių sąrašo.

Tapus krikščioniu buvo gėda dėl to, kad apgaudinėjau gydytojus. Bet paguodė Senojo Testamento istorija apie Dovydą, kuris, persekiojimų metu, kai iškilo grėsmė jo gyvybei, apsimetė psichiškai nesveiku.

Minėjote, kad dirbote dramos teatre, bet vėliau atsiliepėte į Dievo pašaukimą ir tapote pastoriumi?

Iki atsivertimo savęs niekaip negalėjau atrasti. Baigęs vidurinę mokyklą planavau studijuoti režisūrą. Prie to prisidėjo vėlgi mama, kuri nuo mažų dienų vesdavosi mane į teatrą. Praktiškai gyvenau teatre, žinojau visus tuometinius repertuarus, buvau matęs beveik visus spektaklius. Jei Dievas nebūtų pakreipęs mano gyvenimo, gal ir būčiau tapęs režisieriumi.

Patikėjęs Kristumi, patyriau, jog Dievas šaukia mane tapti Jo žodžio tarnu. Iš visiškai pragmatinių paskatų stojau į proftechnikumą studijuoti elektriko specialybės, nes planavau dirbti būtinu elektriku ir tuo pat metu mokytis anglų kalbos, kad galėčiau skaityti daugiau krikščioniškos literatūros. Šį planą, beje, man visai sėkmingai pavyko įgyvendinti. Proftechnikumą baigiau geriausiais pažymiais, tačiau charakteristikos dėl to, kad priklausiau pagrindinei bendruomenei man niekas nedavė – o anuomet ji buvo būtina, norint stoti į aukštąją mokyklą. Kita vertus, galbūt tokia buvo Dievo valia, idant atsakyčiau į Jo pašaukimą ir visų pirma tapčiau Kristaus kaimenės ganytoju. Tačiau vėliau akademinio pasaulio duris Dievas atvėrė plačiau nei kada galėjau pagalvoti.

Sakėte, kad sekmininkų bendruomenėje praleidote dvejus metus, o paskui

pasitraukėte - kodėl?

Grižtant prie savo pirmojo apsilankymo toje bendruomenėje, galiu pasakyti, jog patyriau tikrą kultūrinę šoką. Ji buvo įsikūrusi nuosavame name netoli Naujosios Vilnios: vienoje namo pusėje gyveno alkoholikų šeima, o kitoje – močiutė Motia, pas kurią ir rinkdavosi sekmininkai. Aš buvau pripratęs prie teatro žmonių, menininkų, bohemos, o čia pamačiau paprastus rusiškai kalbančius vyrus, kurių vyresnieji už tikėjimą buvo išstremti į lagerius.

Pirmoji mintis atėjus – kuo greičiau bėgti iš čia. Tačiau prasidėjus maldai pajutau, kad tai, ką patyriau melddamasis vienas, dabar išgyvename visi drauge kaip bendruomenė. Nepaisant tautinių ir kultūrinių skirtumų, mus jungia ta pati Šventoji Dvasia.

Tikriausiai Dievas specialiai vedė mane būtent tokiu siauru tikėjimo koridoriumi, kad patirčiau, jog tikėjimas yra gilesnis nei kultūra. Tai, kas žmonių akyse paniekinta ir kvaila, Dievui gali būti labai brangu. Turėjo dužti mano susikurtos dvasingumo ir pseudo religingumo formos. Viešpats atvedė mane į tokią bendruomenę, kuri, išoriškai vertinant, buvo labiausiai svetima, tačiau būtent ji mane išruošė tikėjimo kelionėn.

Bėgant laikui paaiškėjo, jog neišeis ignoruoti tos prarajos tarp senesnių bendruomenės narių ir jaunų lietuvių, patikėjusių Kristumi. Mes buvome tautiškai nusiteikę, o bendruomenės pagrindą sudarė rusakalbiai, kurie labai įtariai žiūrėjo į bet kokias permainas. Artėjo Sąjūdžio, Atgimimo laikotarpis ir mums norėjosi dalyvauti tautoje vykusiuose procesuose, ypač kuo plačiau paskelbti Evangeliją, o valdžios persekiojama bendruomenė buvo labai uždara.

Tad taip jau susiklostė, kad jaunimo grupė pasitraukė iš tos sekmininkų bendruomenės ir mes pradėjome rinktis mano namuose, kartu melstis, tyrinėti Raštą, klausytis modernios krikščioniškos muzikos. Netrukus Jurijus Melechas, kuris su žmona ir keliais bendraminčiais atsiskyrė nuo baptistų sąjungai priklausiusios bendruomenės, įkūrė „Tikėjimo žodžio“ bažnyčią. Kiek pasvarstę prie jų prisijungėme ir mes.

Kas buvo tas „Tikėjimo žodžio“ branduolys šios bendruomenės atsiradimo laikotarpiu?

Bendruomenės branduolį sudarė trys apsilankiusios grupės: be žmonių, kurie rinkosi mano namuose, jau minėtas Jurijus Melechas ir jo bičiuliai, taip pat tikintieji iš Kauno krašto, čia perėję iš katalikų kunigo Valerijaus Rudzinsko vadovaujamos charizmatų grupės.

Visi buvome jauni, energingi ir troškome, kad kuo daugiau lietuvių pažintų Kristų. Matydami didžiulį žmonių dvasinį alkį ir emocinį pakilimą, ėjome skelbti Dievo Žodį į gatves. Mano, kaip evangelisto, tarnystė prasidėjo gatvėje prie dabartinės Rotušės.

Viskas vystėsi neįtikėtina greitai. 1988 metų spalio 2 dieną paskelbiama „Tikėjimo žodžio“ bažnyčia, o to paties mėnesio pabaigoje jau parengiamas pirmasis laikraščio „Tikėjimo žodis“ numeris. Mūsų tebuvo keliolika žmonių. Laikraštį maketavome rankiniu būdu, patys karpėme ir klijavome raides. Vienas iš bendruomenės narių turėjo ryšių su spaustuve, kurioje su „Sąjūdžio žiniomis“ buvo spausdinamas ir „Tikėjimo žodžio“ laikraštis, pradžioje net kartu platinamas.

Buvome jaunatviškai naivūs ir tikėjomės visuotinio palaikymo. Tiesą sakant, kuri laiką ją jautėme. Į mūsų laikraštį rašė įvairių konfesijų žmonės, straipsnius publikavo teologijos daktaras, katalikų kunigas Juozas Pranka, su kuriuo buvome pažįstami ir net drauge melddavomės, taip pat – Arūnas Peškaitis, Sigitas Geda, Arvydas Juozaitis, eilėraščius rašė Valerijus Rudzinskas, Algirdas Kaušpėdas.

Reikia paminėti ir tai, jog išitraukėme į Nepriklausomybės atkūrimo ir gynimo procesą. Aktyviai dalyvaudavome Sąjūdžio mitinguose ir, beje, čia buvome sutinkami labai šiltai. Taip pat ir per kruvinuosius 1991 metų sausio įvykius saugojome televizijos bokštą, budėjome prie parlamento, pamoksluose raginau bendruomenę būti drauge su tauta.

Jūsų bendruomenė sparčiai augo, tačiau buvo ir kita medalio pusė - buvote paskelbti „sektantais“?

Pirmieji žiniasklaidos atsiliepimai apie „Tikėjimo žodį“ buvo pozityvūs. Nuotaikos ima keistis 1992 metais – prasideda mūsų, kaip „sektantų“, istorija. Iki tol buvome vertinami kaip idealistiškas religinis jaunimo judėjimas, o nuo tada tapome „grėsme“, su kurią esą būtina kovoti.

Galbūt tam įtakos turėjo kai kurių naujatikių elgesys? Anuomet girdėta istorijų, kaip išitraukę į „Tikėjimo žodį“ žmonės terorizuoja aplinkinius, reikalaujami radikalai keistis.

Naujatikiai visada gana radikalūs, tačiau man atrodo, kad keli atvejai tapo ginklu, nukreiptu prieš kalbančiuosius apie Dievą visuomenei, kuriai peršama tik materialinės gerovės vizija. Būta daug nepelnytų gandų, šmeižto ir melo apie mūsų veiklą.

Nesuprasdavome, kaip tie patys žurnalistai, kurie puolė tikinčiuosius sovietmečiu, dabar vėl gąsdina visuomenę, naudodami panašius argumentus. Po jų straipsnių buvo kraupu girdėti kai kuriuos tėvus sakant savo vaikams: „Jau geriau tu būtum likęs alkoholikas, nei priklausytum „Tikėjimo žodžiui“, „Jau geriau tu būtum tapusi prostitute...“

Kurioziškų atvejų būta. Pavyzdžiui, po vieno vaidinimo, kuri sukūrė mūsų bažnyčios jaunuoliai, mokyklos direktorė gyrė juos ir džiaugėsi, jog jie ne tokie, kaip „Tikėjimo žodyje“...

Kaip jaustis ganytojui? Niekada nesitikėjau, kad laisvoje Lietuvoje, apie kurią tiek svajojau, kurios meldžiau, tapsiu „grėsme“. Tačiau, dėkui Dievui, visada turiu atramą – pokalbį su Kristumi, kuris man reiškia kur kas daugiau nei žmonių požiūriai. Man svarbiausia nenuvilti Dievo ir likti Jam ištikimam iki galo. Tikrai skauda dėl visų išpuolių, netiesos, purvo, kuris buvo pilamas ant manęs ir „Tikėjimo žodžio“. Tai lyg evangelinių istorijų atsikartojimas: žengi paskui Kristų į Golgotą, o minia rėkia: „Ant kryžiaus jį! Norime Barabo!“

Vienas iš kritikų argumentų buvo „Tikėjimo žodžio“ ryšiai su Švedijos „Gyvenimo žodžiu“, kuris propagavo kitas Lietuvos krikščionių bendrijas kiek gąsdinantį krikščionybės pavidalą? Kiek suprantu, ryšiai su švedais buvo sukėlę tam tikrą įtampą ir „Tikėjimo žodžio“ viduje?

Vertėtų suvokti to meto kontekstą. „Tikėjimo žodžio“ ganytojai ir pamokslininkai formaliai nebuvo niekur studijavę, galima sakyti visiškai jaunikliai, neturintys patirties ir sisteminių teologijos žinių. Tuo tarpu labai daug vyresnio amžiaus ir patirties turinčių sekmininkų lyderių emigravo į Vakarų. Nauja bažnyčia liko tarsi ant ledo – be mokytojų ir be vyresniųjų. O klausimų galvoje sukosi daugiau nei atsakymų.

1989 metais susipažinome su evangelistu Karlu Gustavu Severinu, kuris netrukus prisijungė prie „Gyvenimo žodžio“ bažnyčios Upsaloje. Taip pradėjo megztis ryšiai su šia bendruomene, važiuodavome į jų rengiamus seminarus bei konferencijas, nusprendėme drauge įkurti Biblijos mokyklą Vilniuje. Natūralu, jog labiau patyrę „Gyvenimo žodžio“ atstovai tapo mūsų vedliais. Viena vertus, galime džiaugtis, kad kaip tik tuo laikotarpiu nepaprastai sparčiai daugėjo „Tikėjimo žodžio“ narių. Vienu metu tikinčiųjų skaičius mūsų bendruomenėse buvo išaugęs iki 6 tūkstančių. Kita vertus, mes patys jautėme, kad esame kitokie nei „Gyvenimo žodis“ – mūsų susitikimo su Viešpačiu patirtis autentiška ir savita.

„Tikėjimo žodžio“ viduje visada vyksta diskusijos, išsakomos skirtingos nuomonės. Todėl, kai pastoriumi Kęstučiui Tumasoniui pasidarė svetima „Gyvenimo žodžio“ vizija, jis pasitraukė į „Emanuelio“ bendruomenę. 1990 metais aš tapau vyresnioju pastoriumi ir tikrai nebuvo lengva apsispręsti, ką turime daryti toliau.

Po truputį ryškėjant evangelinei mūsų bendruomenės tapatybei, supratau, kad nesame ir negalime būti paprasčiausiu švediško „Gyvenimo žodžio“ padaliniu. Juk ne tai Dievas mums padovanojo, kai pagimdė. Nebegalėjome priimti peršamos „sėkmės“ doktrinos, taip pat kitais klausimais, pavyzdžiui, eschatologiniais, ryškėjo teologiniai skirtumai. Kita vertus, iš švedų išmokome daug vertingų pamokų, kaip antai, misijų veiklos, krikščioniškos edukacijos ir panašiai. Todėl neteisinga būtų bendravimo su „Gyvenimo žodžiu“ laikotarpį vertinti kaip „juodąjį“ mūsų bažnyčios istorijos puslapį.

Išsiskyrėme gražiuoju – suprato, kad turime ieškoti savo, tik mums skirto kelio. Nebegalėjome laikytis tos *homo sovieticus* iliuzijos, jog išgelbėjimas ateina iš Vakarų. Po truputį pradėjome atrasti, jog patys turime nuostabių ir labai talentingų žmonių, pašauktų praturtinti bažnyčią Lietuvoje.

Žinoma, ne visiems tai patiko, nes neberengėme grandiozinių konferencijų su užsienio pastoriais. Todėl natūraliai sumažėjo ir žmonių mūsų bendruomenėse. Kai kurie pasitraukė, manydami, jog nebepateisiname tam tikrų vyraujančių charizminės bažnyčios stereotipų. Vien Vilniuje šiandien veikia bent penkios bendruomenės, kurios atskilo nuo „Tikėjimo žodžio“.

Minėjote, kad per kelerius metus nuo keliolikos žmonių „Tikėjimo žodis“ išaugo iki 6 tūkstančių. Turėjote specialų raktą, kaip atverti žmonių širdis?

Nepamirškime, jog tai buvo ypatingas laikas. Žymiausias XVIII amžiaus amerikiečių pastorius ir teologas Jonathanas Edwardsas rašė apie skirtingus „metų laikus“ bendruomenės gyvenime: būna žiema, pavasaris, vasara ir pjūtis, kai surenkamas ilgai derėjęs derlius. Šiandien mažai žinoma, kad sovietmečiu lageriuose kentėjo ne tik katalikų kunigai, bet ir beveik visi evangelikų pastoriai. Krauju, ašaromis ir jų maldomis sovietmečiu sėtos tikėjimo sėklos galiausiai sudygo ir Atgimimo laikotarpiu

subrandino gausų sielų derlių.

Kalbu ne tik apie naujai patikėjusius Kristumi, kurie užplūdo bažnyčias, bet apskritai apie Sąjūdį, Baltijos kelią. Net pasak sekuliarių stebėtojų, šių reiškinių priežastis buvo antgamtinė, tarsi dvasinė revoliucija, turėjusi kvazi-religinių charakteristikų. Išties ypatingu ir istoriniu metu žmonių širdys vėrėsi Dievui ir bažnyčios augo ne „Tikėjimo žodžio“ evangelizacijų išskirtinumo dėka. Tai Dievas suteikė malonę darbuotis pjūties metu, o mes nuoširdžiai ir ištikimai dalinomės Jo gautomis dovanomis.

Kiek bendruomenių šiandien priklauso „Tikėjimo žodžio“ bendrijai ir kiek nuolatinų narių yra Vilniaus bendruomenėje?

Bendrijai priklauso 34 bendruomenės, kurios veikia praktiškai visuose didesniuose Lietuvos miestuose. Joms priklauso apie du tūkstančius žmonių. Vilniuje kiekvieną sekmadienį susirenka apie 400 tikinčiųjų. Šiandien pagal bendruomenių skaitlingumą ir dvasininkų skaičių turime dvidešimt išventintų pastorių – po liuteronų esame didžiausia evangelinė konfesija Lietuvoje.

Beje, ilgą laiką Lazdynų mikrorajone stovėjo „Tikėjimo žodžio“ palapinė, bet paskui įsikūrėte Pilaitėje – kodėl?

Pradžioje pamaldoms nuomojome įvairias Vilniaus sales, paskui mums Lazdynuose 99 metams valstybė išnuomojo žemės sklypą bažnyčiai statyti. Toje žemėje šiltuoju metų laiku statydavome didelę palapinę. Tuo pat metu derinome architektūrinius planus, ruošėme pastato projektą, kaupėme lėšas bažnyčios pastato statybai.

Tačiau tarsi perkūnas iš giedro dangaus prasidėjo puolimas iš tam tikrų finansinių grupuočių – esą Savivaldybė neteisėtai mums skyrė tą sklypą. Nors teisme išaiškėjo, jog mums pateikti ieškovų dokumentai suklastoti, bylą pralaimėjome. Patirti tokią didžiulę neteisybę buvo labai skaudu, tačiau pasitikėjome Dievu, kuris, kaip sako psalmė, parūpina benamiams namus. Ir iš tiesų po kelerių metų nusipirkome pastatą Pilaitėje ir ten persikėlėme.

Bažnyčios patalpose vyksta ne tik pamaldos, bet ir kita visuomeninė veikla: įsikūrusi leidykla „Tikėjimo žodis“, TV laida „Kertinis akmuo“, Vilniaus krikščionių vidurinė mokykla bei Mamų klubas. Kitais metais duris atvers Evangelinio Biblijos instituto centras.

Per pastarąjį dešimtmetį daug kas pasikeitė: Bažnyčia įsigijo naujas patalpas, atšilo santykiai su visuomene, o Jūs pats tapote teologijos daktaru. Ką galėtumėte pasakyti apie šį kelio vingį?

Išties pokyčių būta daug. Kaip jau minėjau, atradome daug apdovanotų žmonių vietinėse bendruomenėse, kurių tarnystės dėka krikščioniškos vertybės skleidžiasi ir už bažnyčios sienų. Be to, prasidėjo pirmieji ekumeniniai susitikimai tarp krikščioniškų bažnyčių, o Religijos studijų ir tyrimo centras, kuriame tuomet dirbo ir Arūnas Peškaitis, atvirai prakalbo, kad Bažnyčia „Tikėjimo žodis“ nėra sekta – taip pradėti laužyti tarpusavio įtarumo ledai.

Na, o aš, kaip pamokslininkas savamokslis, suvokiau, kad atėjo laikas formalioms teologinėms studijoms ir išvažiavau studijuoti į prestižinį evangelikų universitetą JAV, Čikagoje. Beje, studijuoti teologiją norėjau jau pradėjęs žengti pirmuosius tikėjimo žingsniu, tik darbymetis sielų pjūties metu tam vis trukdė. Keičiantis dvasiniams metų laikams, šiai svajonei buvo lemta išsipildyti.

Tokiam žingsniui pasiryžti padėjo ir kažkiek analogiška apaštalo Pauliaus tarnystė. Patyręs dramatišką atsivertimą, jis iš karto karštai ėmėsi skelbti Evangeliją. Tačiau po 14 metų nuvyko į Jeruzalę pasiaiškinti su anksčiau už jį buvusiais apaštalais, ar teisingai dėsto evangelines tiesas, pasak jo paties, „ar nebėga veltui“. Simboliška, kad ir aš nusprendžiau pradėti mokslus praėjus 14 metų nuo mano atsivertimo.

Studijuodamas troškau gauti atsakymą į esminius man, kaip ganytojui, klausimus – ką reiškia būti pastoriumi? Kokie yra ganytojiškos veiklos prioritetai? Kadangi magistro studijos tik iš dalies į juos atsakė – tikriausiai daugiausia naudos davė hebrajų ir graikų kalbų mokymasis, – ryžausi doktorantūrai Didžiojoje Britanijoje ir po penkerių metų apsigyniau disertaciją iš pastoracinės teologijos srities.

Šio žingsnio paakinti, studijuoti ėmėsi beveik visi mūsų bendrijos bažnyčių pastoriai. Tai dar labiau suartino „Tikėjimo žodį“ su tradicinėmis evangelinėmis bažnyčiomis, kuriose akademinis išsilavinimas ganytojams yra privalomas. Aš labai didžiuojuosi savo bendražygiais, su kuriais išgyvenu gyvybingai svarbų tikėjimo bendrystės ryšį. Tik Dievas galėjo surinkti tokius šaunius žmones į vieną komandą. Jie man yra viena didžiausių Dievo dovanų, neskaitant, be abejo, Vilniaus bendruomenės.

Mano įsitikinimu, „Tikėjimo žodis“ toliau bręsta ir tampa vienu ryškiausių biblinio pažinimo židinių Lietuvoje.

Esate ne tik „Tikėjimo žodžio“ bendrijos vyresnysis pastorius, bet ir trijų vaikų tėvas - kaip jiems sekasi ieškoti Dievo? Regis, Jūsų žmona taip pat lanko bažnyčią nuo pat jos ištakų?

Taip, žmoną sutikau skelbdamas Evangeliją. Tai buvo dar prieš atsirandant „Tikėjimo žodžiui“, bet jau atsiskyrus nuo sekmininkų bendruomenės. Su Daina susitikome vieno bičiulio gimtadienyje, kuriame dalyvavo ir kun. J. Pranka, A. Kaušpėdas, kiti „Anties“ muzikantai bei keletas Vilniaus universiteto studentų, viena kurių buvo Daina. Vakaro solenizantas pradėjo klausinėti kunigo apie Kristaus žodžius Jono evangelijoje, jog kas neatgims iš Dvasios, negalės patekti į dangaus karalystę. Kunigas šypsojosi ir atsakė, kad tai viena iš sudėtingiausių vietų Evangelijoje.

Tada, atsivertęs Naująjį Testamentą papasakojau apie savo susitikimą su Viešpačiu ir pasiūliau visiems sėdintiems prie stalo pasimelsti, galbūt Dievas pats palies kieno nors širdį. Iš dešinės pusės sėdėjo mano būsima žmona ir į mano pasiūlymą atsakė neigiamai. Po jos atsakė ir daugelis kitų – kol atėjo A. Kaušpėdo eilė, ir jis nuoširdžiai prisipažino, jog labai reikėtų, kad už jį kas pasimelstų. Tą patį teigė ir kiti ten buvę „Anties“ nariai. Tada dar kartą pasisukau į dešinę ir perklausiau Dainos, gal ji persigalvojo ir melsis drauge su manimi. Šį kartą ji sutiko. Beje, kai mes jau draugavome ir aš jai pasipiršau, tai ji irgi iš pradžių atsakė – ne, o po kurio laiko pasakė – taip. Ji viskam iš antro karto pasiryžta (juokiasi). Daina netrukus prisijungė

prie maldos grupelės mano namuose ir nuo tol drauge su manimi tarnauja „Tikėjimo žodyje“.

Su Daina baigiame išauginti tris sūnus. Vyriausiasis Nojus, kuriam dabar jau 22-eji, rašo eiles, eina ieškojimų keliu, kuris kažkiek primena mano paties jaunystę. Iš dalies aš tuo džiaugiuosi, nes suprantu, kad neįmanoma primesti tikėjimo patirties, savų receptų spręsti egzistenciniams klausimams, kurie jam kyla. Jis augo bažnyčioje, tačiau turi pats sąmoningai atrasti kelią pas Dievą. Mykolas, vidurinis, yra gana aktyviai įsijungęs į bendruomenės veiklą. Dalyvauja jaunimo renginiuose, padeda bendrijos rengiamose stovyklose, groja bažnyčios šlovinimo grupėje būgnais ir ruošiasi studijuoti daile. Jauniausias sūnus Martynas šiuo metu dar mokosi „Tikėjimo žodžio“ įkurtoje Vilniaus krikščionių mokykloje ir po metų taps abiturientu.

Jūs stengiatės savo bendruomenėje pritaikyti tai, kas pasirodė svarbu rašant disertaciją. Gal galėtumėte įvardinti tuos prioritetus, kuriais turėtų vadovautis gyvybinga šiuolaikinė tikinčiųjų bendruomenė?

Manau, jog tokioje bendruomenėje turėtų derėti ir vienas kitą papildyti trys krikščioniško dvasingumo aspektai.

Pirmiausia tai kognityvinis, arba supratimo dėmuo. Jis apima mentalinį atsinaujinimo Dievo žodžiu procesą. Susitikimas su Viešpačiu – tai mūsų tikėjimo kelio pradžia, ir kurį laiką tos patirties užtenka. Tačiau, kaip ragina ir apaštalas Paulius, išmanymu mes neturime likti vaikai, bet bręsdami Kristuje, vis labiau į Jį panašėti. Šiam tikslui labai pasitarnauja išsamios Šventojo Rašto studijos. Tikėjimas ieško pažinimo ir tik jį gilindamas įgauna vis tvirtesnę pamatą.

Kitas aspektas, kuris šiais laikais nepelnytai nuvertintas, – tai kontempliacija. Ją labiau akcentuoja katalikiškos vienuolijos, tačiau ir jose, deja, tam skiriama vis mažiau dėmesio, nors Dievo kontempliavimas yra labai svarbus tikinčiųjų bendruomenės gyvybingumo šaltinis. Šiuo aspektu mums padeda krikščionys mistikai – tokie kaip Tomas Kempietis, parašęs *De imitatione Christi* („Sekimą Kristumi“), arba metodistų maldininko Edwardo Boundso raštai, naujai žadinantys kontempliatyvios maldos, kaip bendrystės su Dievu, troškulį. Autentiškas Dievo išgyvenimas, pažadindamas ne tik protą, bet ir jausmus, skatina labiau pasišvęsti Kristui.

Ir trečiasis lygmuo – karitatyvinis. Tikėjimas turi reikštis gailestingumo darbais. Anot apaštalo Jokūbo, be jų tikėjimas apmiršta. Apskritai socialinę veiklą modernioje visuomenėje pradėjo krikščionys – jie steigė našlaičių ir prieglaudos namus, inicijavo kalėjimų reformas, globojo benamius, skleidė blaivybės idėjas.

Karitatyvinė veikla „Tikėjimo žodyje“ seniai akcentuojama. Mūsų nariai įkūrė ne vieną reabilitacinę bendruomenę priklausomiems žmonėms įvairiose Lietuvos vietose. Paminėtini narkomanų reabilitacijos centrai Kaune, Kėdainiuose, Naujojoje Akmenėje ir Kuršėnuose, taip pat vaikų dienos centras „Tavo svajonė“ Kėdainiuose. Reguliariai lankome nakvynės namus, tarnaujame kaliniams. Ne vienerius metus anksčiau maitinome gyvenančius sąvartynuose. Socialiai remtinus vaikus per Kalėdas pradžiuginame dovanėlėmis iš „Samariečio krepšio“. Gal ir gerai, jog visi mūsų meilės ir gailestingumo darbai lieka nepastebėti žiniasklaidos arba apipinami įtarimų

voratinkliais.

Man pačiam labai svarbu kartas nuo karto pabūti su tais, kurie parpuolė ir stengiasi pakilti. Juk jie visų mūsų atspindys, tik aiškiau matomas. Jėzaus raginimas aplankyti ligonį ir kalinį, aprengti vargšą ir pamaitinti benamį visuomet padeda ir pačiam iš naujo pajusti beribį Viešpaties gailėstingumą. Tik jo dėka esame Dievui priimtini.

Kalbino Andrius Navickas ir Saulena Žiugždaitė